

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

श्रीकवितार्किकसिंहस्य सर्वतन्त्रस्वतन्त्रस्य
श्रीमद्वेङ्कटनाथस्य वेदान्ताचार्यस्य कृतिषु
यादवाभ्युदये महाकाव्ये

॥ विंशः सर्गः ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ विंशः सर्गः ॥

श्रीमान् वेङ्कटनाथार्यः कवितार्किककेसरी ।
वेदान्ताचार्यवर्यो मे सन्निधत्तां सदा हृदि ॥

अथोपहूतैः पुरुहूतजेता सेनेश्वरैरप्रतिमानवीर्यैः ।
अभीषुभिः सूर्य इवाभिदीप्तः कुबेरगुप्तां ककुभं प्रतस्थे ॥ 20.1 ॥

प्रयाणतूर्यध्वनिरस्य भूयान् घर्मान्तजीमूतरवानुकारी ।
अनर्तयद्धर्ममयूरमाद्यं प्राप्तस्थितिं पादयुगेन भूम्याम् ॥ 20.2 ॥

नभःपृथिव्योरुपदिष्टकम्पे नाथस्य यात्रापटहप्रणादे ।
उषेतरासां नयनं चकम्पे वामेतरं बाणपुराङ्गनानाम् ॥ 20.3 ॥

तस्येन्दुबिम्बं सितमातपत्रं भास्वान् मणीन्द्रो महनीयतेजाः ।
ताराश्च मुक्तावलया विरेजुः शिखी रथाङ्गाकृतिरात्मधाम्नः ॥ 20.4 ॥

अग्रे मुकुन्दस्य तदग्रजन्मा दैत्यैः समं जन्यविहारमिच्छन् ।
अवाहयद्यादवभूपतीनां वरूथिनीं शम्बरवैरिपूर्वाम् ॥ 20.5 ॥

कथञ्चिदुत्क्षिप्तकरेण सोढं भुग्राग्रभोगं भुजगेश्वरेण ।
आसन्नभारात्ययजातहर्षा विश्वम्भरा सैन्यभरं विषेहे ॥ 20.6 ॥

प्रस्थानभाजि प्रथमे यदूनां पृथ्वी स्वयं तद्वलरेणुलक्षात् ।
भारावतारप्रियवादलुब्धा प्रायो ययौ पद्मभुवः सकाशम् ॥ 20.7 ॥

अशेषतच्छादयता दिगन्तान् आरोहता भूमिभृतां च मूर्ध्नः ।
प्रायेण सेनारजसा स्वमेव प्रादुष्कृतं लाघवमुल्बणेन ॥ 20.8 ॥

रथादिघोषैरथ शार्ङ्गपाणेः कल्पात्ययैकार्णवनादकल्पैः।
वित्रासितेव त्रिदशारिलक्ष्मीः इयेष गन्तुं यदुवीरदुर्गम् ॥ 20.9 ॥

अथ क्षणादात्मभुवं प्रयान्तं परिष्कृतं पञ्चभिरायुधाग्रैः।
आशाबलेन स्वयमुत्तराशा प्रायः प्रतीयाय जगत्प्रतीक्ष्यम् ॥ 20.10 ॥

पुरं ततः शोणितपूर्वमग्रे ददर्श दैत्याधिपदर्पहन्ता।
खगेन्द्रपक्षानिलतीव्रघातात् त्रासादिवोत्कम्पितकेतुहस्तम् ॥ 20.11 ॥

पुरोपकण्ठे पुरभिन्नियोगात् प्राकारभावं प्रमथा भजन्तः।
प्रलम्बहन्तुः प्रसमीक्ष्य वेगं भीताः पलायन्त भृशार्तनादाः ॥ 20.12 ॥

इतस्ततः सम्पततां यदूनां व्यक्तानुबन्धं बिरुदैरुदारैः।
सुरद्विषः शुश्रुवुरेकतानं कलध्वनिं काञ्चनकाहलीनाम् ॥ 20.13 ॥

कशाग्रसंस्पर्शममृष्यमाणैः समीरवेगैः समरावलिप्ताः।
उदग्रहेषामुखरैस्तुरङ्गैः वृष्ण्यन्धका वैरिपुरीमवृण्वन् ॥ 20.14 ॥

उद्वेलवेगान् स्तनतो गभीरं और्वप्रतिच्छन्दविदीप्तदृष्टीन्।
अचोदयन् दानववप्रभङ्गे स्तम्बेरमान् सागरपोतकल्पान् ॥ 20.15 ॥

प्राकारभङ्गे प्रसभं प्रयुक्ता दम्भोलिभीमायतदन्तकाण्डाः।
ऊर्ध्वप्रवृत्तैर्निजहस्ततालैः उत्तम्भयामासुरिवान्तरिक्षम् ॥ 20.16 ॥

असह्यवेगैः सहसा बलौघैः आक्रम्यमाणा बलिनां यदूनाम्।
प्रचुक्षुभे दैत्यपुरी प्रभूता संवर्तभिन्नेव समुद्रवेला ॥ 20.17 ॥

यथार्थशौर्या यदुवीरयोधाः स्थानानि चित्तानि च दानवानाम्।
व्यकम्पयन् विक्रमसत्कथानां सिद्धान्तभागैरिव सिंहनादैः ॥ 20.18 ॥

जहार चित्तानि बिभेद सौधान् श्रोत्राण्यरीणां बधिरीचकार।
अनन्यशब्दं च जगद्वितेने घोरस्तदा यादवसैन्यघोषः ॥ 20.19 ॥

विमथ्यमानात् स्वपुराद्यदूनां मन्थाचलेनेव महाबलेन ।
विनिष्पपात त्रिदशारिनेता काले समुद्रादिव कालकूटः ॥ 20.20 ॥

स रोषरूक्षो बहुदीप्तहेतिः दिशो दिधक्षन्निव दैत्यवाह्निः ।
कृष्णाम्बुवाहप्रमुखं प्रतस्थे तापच्छिदा तेन शमं प्रयास्यन् ॥ 20.21 ॥

सरित्पतीनामिव सन्निपाते वाष्प्येयदैतेयबलोदधीनाम् ।
अदभ्रसङ्घोषमभूतपूर्वं युगान्तसंवादि बभूव युद्धम् ॥ 20.22 ॥

बलद्वयक्षुण्णमहीतलोत्थं रजस्तदा संवृतसर्वलोकम् ।
अकल्पयत् स्वेतरतत्त्वलोपात् अपञ्चभूतामिव विश्वसृष्टिम् ॥ 20.23 ॥

प्रथीयसा सूक्ष्मनिरन्तरेण क्षौमाभिरामेण परागभूम्ना ।
प्रच्छन्नसेनाङ्गतया तदानीं आसीज्जयश्रीरवकुण्ठितेव ॥ 20.24 ॥

रजोनुबन्धादभिसंवृताङ्गी भास्वत्करस्पर्शमनश्चुवाना ।
निवारिताशाविततिस्तदाऽऽसीत् नभः स्थली नाकिभिरप्यदृश्या ॥ 20.25 ॥

रणाख्यदर्शे रजसोत्थितेन प्रच्छाद्यमाने तमसेव भानौ ।
निस्त्रिंशधारासलिले निमग्नाः शुद्धिं परामन्वभवन् सुयोधाः ॥ 20.26 ॥

असृक्छटासारवशात् ध्वजिन्या रजः समेते तमसि प्रशान्ते ।
सत्त्वानुरूपं विदधे प्रमोदं समान्मिथः संमुखयन् प्रकाशः ॥ 20.27 ॥

ततो हरस्त्रातुमनाः स्वभक्तं दत्ताभयं दानवसार्वभौमम् ।
अनुद्रुतो भूतगणैरनन्तैः प्रत्युद्ययौ विश्वपतिं प्रकुप्यन् ॥ 20.28 ॥

तमुन्मदोदग्रवृषाधिरूढं सिताचले मेरुमिव ज्वलन्तम् ।
शरैः प्रतिप्रास्थित शार्ङ्गधन्वा देवं सुधासूतिकलावतंसम् ॥ 20.29 ॥

शिलीमुखैः शौरिधनुर्विमुक्तैः विस्मारितान् पूर्वविकथनानि ।
पलायमानान् प्रमथानशेषान् मेने पशूनेव पतिः पशूनाम् ॥ 20.30 ॥

आस्वादनीं दानवशोणितानां अकुण्ठितामद्रिविदारणेऽपि ।
अनाहतास्त्रो युधि शम्बरारिः संस्तम्भयामास गुहस्य शक्तिम् ॥ 20.31 ॥

क्लेशादिदोषैरपराहतेन क्रीडामनुष्येण जनार्दनेन ।
ज्वरे निरस्ते गिरिशप्रयुक्ते वीतज्वरं विश्वमिदं बभूव ॥ 20.32 ॥

अथ प्रयुक्तानसुरेन्द्रगुप्त्यै प्रसह्य वह्नीनपि पञ्च जित्वा ।
अजृम्भयद्भावितजृम्भणास्त्रो वृषध्वजं विष्णुरचिन्त्यभूमा ॥ 20.33 ॥

शरव्यभूतत्रिपुरेऽप्यमोघं शूलायुधे शौर्यमवेक्ष्य शौरेः ।
पुरन्दरप्रत्युपरोधजातं व्ययोजयन् विस्मयमादितेयाः ॥ 20.34 ॥

बाणः सहस्रेण भुजैः प्रमाद्यन् आत्मानुरूपैरसुरैः समेतः ।
असह्यशस्त्रास्त्रबलो बलादीन् प्रत्यग्रहीत् प्रत्ययितप्रभावान् ॥ 20.35 ॥

स वज्रनिर्घोषनिभाट्टहासो गात्रेण रुन्धन् गगनावकाशम् ।
उदग्रधन्वा शरवृष्टिमुग्रां उत्पातजीमूत इवोज्जगार ॥ 20.36 ॥

शरासनैरर्धसहस्रसङ्ख्यैः योद्धुं प्रवृत्तो युगपत्प्रकृष्टैः ।
प्रतिद्रुतान् प्रार्दयत प्रकुप्यन् एकः समस्तानपि यादवाग्र्यान् ॥ 20.37 ॥

अथ क्षणादन्तरितान्तरिक्षा वात्या विहङ्गेन्द्रविहारजाता ।
अलातचक्रप्रतिमानकार्षीत् बाणाशनीन् बाणघनप्रसूतान् ॥ 20.38 ॥

गरुत्मतः पक्षमरुत्प्रचारात् दूरीकृतो वारुणनागपाशैः ।
उषासहायः सरथः सधन्वा जग्राह दैतेयबलस्य पार्ष्णिम् ॥ 20.39 ॥

विनिघ्नतो दैत्यबलौघमग्रे चापाभियोगो युधि शम्बरारेः ।
चकार चक्रीकृतचन्द्रलेखं शम्भोश्शिरः कम्पमनन्यलभ्यम् ॥ 20.40 ॥

रामोऽपि लङ्काधिपतेः समानान् मुसल्यवृत्तीन् मुसलेन भिन्दन् ।
चमत्कृतिं चक्रधरस्य कुर्वन् आदत्त सङ्ग्रामविहारमग्र्यम् ॥ 20.41 ॥

उदग्रशृङ्गोल्वणबाहुभूम्ना सञ्चारिकैलासनिभेन तेन ।
अमृष्यता क्षिप्रमकारि सैन्यं नागाधिपेनेव वनं नलानाम् ॥ 20.42 ॥

स लाङ्गलाकर्षणनिर्विचेष्टान् निष्पिष्य नागान्निषधप्रमाणान् ।
रणक्षितिं शोणितमांसपङ्क्तैः आमग्रनिस्पन्दरथामकार्षीत् ॥ 20.43 ॥

हलायुधोत्क्षिप्तरथौघपूर्णं समीक्ष्य देवाः सहसाऽन्तरिक्षम् ।
आशङ्क्य दैतेयबलोपयानं दृढार्गलां देवपुरीमकुर्वन् ॥ 20.44 ॥

प्रभुश्च किञ्चित् प्रथयन्नमर्षं क्रीडोचितान् प्रेक्ष्य कृताभियोगान् ।
विव्याध बाणानुचरानयोध्यः शाङ्गोदधेरूर्मिनिभैः शरौघैः ॥ 20.45 ॥

अदृष्टतूणीरमनुप्लवान्यैः अग्राह्यसन्धानविमोक्षबाणम् ।
अमंसतैनं स्थिरचापचक्रं प्रत्येकमात्माभिमुखं प्रतीपाः ॥ 20.46 ॥

निषङ्गदत्ताग्रकरे मुरारौ निर्भिद्य दैत्यान् भुवमाविशन्तः ।
लक्ष्याणि दूरादलभन्त बाणाः रसातलस्थैरपि दानवेन्द्रैः ॥ 20.47 ॥

न सेहिरे शार्ङ्गपयोदजातां नाराचवृष्टिं दनुजेन्द्रयोधाः ।
अमोघवाचा कविना प्रयुक्तां अन्तर्वतीं सूक्तिमिवानभिज्ञाः ॥ 20.48 ॥

यतोयतो यादवसैन्यमासीत् ततस्ततो दैत्यचमूरपायात् ।
गतानि तेजस्तमसोरिवारात् आशाविकल्पेन तयोरभूवन् ॥ 20.49 ॥

अशूरसन्दर्शनतापशान्त्यै स्वहेतिधारागृहमाश्रयन्तीम् ।
विहारयामासुरिव स्ववृत्त्या वीरश्रियं वृष्णिकुलप्रवीराः ॥ 20.50 ॥

कृपाणभिन्नद्विपकुम्भमुक्ता मुक्ताः पतन्त्यो रणवप्रभूमौ ।
प्ररोहतां वीरयशस्तरूणां बीजान्यभूवन् बहुधा विकीर्णाः ॥ 20.51 ॥

द्विपाचलेभ्यः शरवृष्टिपातैः आपातितानां रुधिरापगानाम् ।
अकल्पयन् योधमुखेन्दुकृताः कौमुद्वतीं सम्पदमट्टहासाः ॥ 20.52 ॥

अदृश्यतान्योन्यविलूनशीर्षैः आरब्धमन्योन्यकृतप्रशंसैः।
अनेकरूपैकसुराङ्गनाप्तैः अपास्तवैरं रणरङ्गनृत्तम् ॥ 20.53 ॥

प्रयोजितैः प्राणतृणैः प्रगल्भा रथ्याभिगम्येषु रणापणेषु।
क्षणप्रभालोलतरैरविन्दन् यावद्युगान्तानि यशोधनानि ॥ 20.54 ॥

कृतापदानाः कृशजीविताशाः स्वनाथनामाङ्कजयोक्तिमन्तः।
जयश्रियं दोष्णि निवेशयन्तः कीर्तिं दिगन्तावसथामकुर्वन् ॥ 20.55 ॥

अमोघशस्त्रास्त्रतरङ्गभीमे वैरोपसन्दर्शितबाडबाग्रौ।
विकत्थनं संयति विक्रवानां वीरोदधौ गोष्पदवद्विलिल्ये ॥ 20.56 ॥

जिगीषुभिर्जीवितसंशयाख्या दोलाऽधिरूढा दृढवैरबन्धा।
अदूरतो यादवमर्षवेगं मिथः प्रतिक्षेपशतानि चक्रे ॥ 20.57 ॥

शरप्रयोगोचितविप्रकर्षं सम्पादयिष्यन्त्यपराङ्मुखानाम्।
प्रशंसनीयानि बभूवुराजौ पश्चात्प्रयातानि धनुर्धराणाम् ॥ 20.58 ॥

प्रतीपवृत्त्या प्रतिगृह्य शूराः शत्रुप्रयुक्तां शरवृष्टिमुग्राम्।
त्रिविष्टपानोकहपुष्पवृष्टिं वैमानिकैरन्वभवन् विमुक्ताम् ॥ 20.59 ॥

तस्मिन्नघच्छेदिनि धर्मयुद्धे कायत्यजां कृष्णसमीक्षितानाम्।
सुहृद्द्विषद्धेदवतां समोऽभूत् स्वर्गापवर्गान्तगतिः सुपन्थाः ॥ 20.60 ॥

बभूव कीर्त्या धृतकेतकश्रीः निस्त्रिंशधाराधरपङ्क्तिनीला।
रणस्थली यादवदानवानां आकालिकी प्रावृडिवास्त्रवर्षैः ॥ 20.61 ॥

अलङ्घनीया रथवारणाद्यैः आसागरादप्रतिघप्रवाहाः।
उदग्रभूभृत्प्रभवाः पृथिव्यां उत्तस्थिरे शोणितशैवलिन्यः ॥ 20.62 ॥

ज्वलत्प्रतापानलजातदीप्तिः समिद्धती सैन्ययुगस्य लीला।
जयश्रिया वीरपतिंवराया वैवाहिकी सम्पदिवाबभासे ॥ 20.63 ॥

अमर्षवैश्वानरधूमलेखां अन्योन्यसंहारनिशां कृपाणीम्।
अवेक्ष्य मृत्योर्भ्रुकुटीमनन्दन् वीराः स्वविक्रान्तिशिरीषमालाम् ॥ 20.64 ॥

मनस्विनः संयति वीरशय्यां अभूषयन् प्रीतिकृतः शिवानाम्।
सुखावहाः स्वर्गविलासिनीनां विहारशय्यामपि वीरलोके ॥ 20.65 ॥

समाश्रितैराहवसत्रदीक्षां कुर्वद्भिरन्योन्यमिवोपकारम्।
अलभ्यत श्लाघितमप्सरोभिः दैत्यैर्मनुष्यैरपि देवभूयम् ॥ 20.66 ॥

पर्यस्तपादं पतितैः पृथिव्यां वज्राहतैरद्रिगणैरिवान्यैः।
द्विपेन्द्रयूथैर्द्रुतसर्पिणीनां द्वीपायितं शोणितवाहिनीनाम् ॥ 20.67 ॥

हतावशिष्टा दनुजेन्द्रभृत्याः प्रद्युम्नविक्रान्तिभयान्निवृत्ताः।
तत्केतुचिह्नस्मरणेन बिभ्युः निशाम्य दृष्टीर्निजवल्लभानाम् ॥ 20.68 ॥

स्वकोपचापेन ततः प्रणुन्नो महेश्वरानुग्रहसंहितात्मा।
अतीत्य मौर्वीमिव दैत्यसेनां बाणः स्वयं शौरिबलं विवेश ॥ 20.69 ॥

व्यभज्यत व्याप्तहयोर्मिजालं बलं यदूनां बलिनन्दनेन।
एकेन पर्याप्तभुजाद्रिभूम्ना नाथो नदीनां नलसेतुनेव ॥ 20.70 ॥

अस्त्राणि तेन प्रहितानि तूर्णं विहारभूम्ना वितथानि कृत्वा।
युगान्त सूर्यायुतयोगदीप्तं रामानुजन्मा जगृहे रथाङ्गम् ॥ 20.71 ॥

अथाच्छिनद्भीषणसत्त्वसारां भुजाटवीं भूतपतेः समक्षम्।
चक्रेण सङ्कल्पनिभेन कृष्णः किं वा विधौ वैरिणि केन रक्ष्यम् ॥ 20.72 ॥

अवृण्वत क्ष्मां हरिचक्रलूना महत्तरा बाणभुजाः पतन्तः।
महेन्द्रहस्तप्रहितेन पूर्वं वज्रेण भिन्ना इव सानुमन्तः ॥ 20.73 ॥

अमर्त्यशत्रोरवलेपहेतौ बहिर्द्वये बाहुवने विलूने।
दयाधनः संयति दैत्यहन्ता प्रदीप्तमस्त्रं प्रतिसञ्जहार ॥ 20.74 ॥

अनीकिनीमाश्रितदीर्घनिद्रां बाणो निकृत्तामपि बाहुपङ्क्तिम्।
अजातखेदो बुबुधे न नूनं विपद्भिरश्रान्तधियो हि वीराः ॥ 20.75 ॥

अशान्तदर्पस्त्वसुरो भुजाभ्यां विकृष्टधन्वा विससर्ज बाणान्।
तदैनमन्वीक्ष्य निहन्तुमैच्छत् जन्योद्धतं दैत्यमनन्यजन्यः ॥ 20.76 ॥

ततस्तमव्याहतदिव्यशक्तिं मध्याह्न मार्ताण्डविदीप्तहेतिम्।
पश्यन् मुकुन्दं प्रतिबोधभूम्ना जयोक्तिपूर्वं गिरिशो जगाद ॥ 20.77 ॥

मैवं प्रभो मत्परिवारभूतं बलेः सुतं बाधितुमर्हसि त्वम्।
मयैष रक्ष्यो दनुजस्त्वयाऽपि स्वभक्तबुद्ध्यैव समीक्षणीयः ॥ 20.78 ॥

त्वमादिदेवः त्रियुगस्त्रिधामा शुद्धामशुद्धां च विभाव्य सृष्टिम्।
अकर्मतन्त्रैरवतारभेदैः क्रीडस्यनन्तरपि जन्तुजातैः ॥ 20.79 ॥

अयं स ते वेदमयो गरुत्मान् वेदैरशेषैरपि वेद्यसे त्वम्।
विभागमृच्छन्त्यमरास्त्वदन्ये शाखैकदेशेषु शकुन्तकल्पाः ॥ 20.80 ॥

सिसृक्षतस्ते भुवनानि सप्त प्रसादतो नाथ बभूव वेधाः।
संहर्तुकामस्य तवैव कोपात् अहं त्वया दत्तनिजाधिकारः ॥ 20.81 ॥

अविक्रियश्चेष्टयसि त्वमेको विश्वानि भूतानि विहारशक्त्या।
अचेष्टमानप्रकृतीन्ययांसि स्थाताऽप्ययस्कान्त इवाभिमुख्यात् ॥ 20.82 ॥

अलङ्घ्यमायागुणजालभीतान् अनन्यचित्ताननुकम्पमानः।
स्वदत्तयैव स्वपदाब्जभाजा भक्त्या स्वयं तारयसे भवाब्धिम् ॥ 20.83 ॥

भारावताराय भुवोऽवतीर्णं भवन्तमन्तर्हितदिव्यभावम्।
संस्थापयन्तं नियमेन धर्मं धर्मं परं वेदविदो विदुस्त्वाम् ॥ 20.84 ॥

विधाय दैत्यप्रकृतीनशेषान् नामावशेषान्नरलोकपालान्।
करिष्यसि त्वं करुणार्द्रचेता नाथ क्षितिं नावमिवास्तभाराम् ॥ 20.85 ॥

दयाक्षमाभ्यामिह दीव्यसि त्वं लक्ष्मीमहीभ्यामिव लालितात्मा ।
तत् क्षम्यतामस्य मदेकभक्तेः आजानतः स्वात्मचमत्क्रियेयम् ॥ 20.86 ॥

नाथो यदूनामिति भूतनाथे स्वभक्तरक्षामभियाचमाने ।
अतर्कितप्रत्युपकारलेशाम् आकस्मिकीमाद्रियतानुकम्पाम् ॥ 20.87 ॥

प्रविश्य देहं पुनरुत्पतन्त्या स्वमौलिभाजेव सुरस्रवन्त्या ।
वाचा मनःप्रीतिमिवोद्धमन्तं शौरिस्तदा शूलिनमित्युवाच ॥ 20.88 ॥

तवैष भक्तो मम चेति मन्ये क्षान्तस्ततो नित्यमसौ मयाऽपि ।
न चास्ति बन्धोरपि साम्पराये वीरव्रतं धारयतोपकारः ॥ 20.89 ॥

विहारनृत्तानि वितन्वतस्ते वल्गुध्वनिं वादयिता मृदङ्गम् ।
भजत्वविच्छिन्नधृतिर्भवन्तं दत्ताभयो दैत्यपतिर्मयाऽसौ ॥ 20.90 ॥

अथान्वमंस्त त्रिजगन्नियन्ता पत्युः पशूनां प्रणयानुरोधात् ।
बाणावरोधप्रमदाजनानां स्थायीनि मङ्गल्यविभूषणानि ॥ 20.91 ॥

ततोऽसुरेन्द्रः प्रणिपातपूर्वं जगत्परित्राणरतं जगाद ।
उषानिरुद्धान्वयतः समीक्ष्याः भृत्या वयं प्रीतधिया त्वयेति ॥ 20.92 ॥

हिरण्यरत्नानि हिरण्यपूर्वैः बलादुपात्तान्युपदाय बाणः ।
निरोधखिन्नावुचितोपचारैः आनर्च सस्नेहमुषानिरुद्धौ ॥ 20.93 ॥

सम्बन्धिभावप्रतिपत्तिभाजा सन्धाय बाणेन स सत्यसन्धः ।
उषापतेर्यौतकलाभलक्ष्यात् जेता जहारैव विपक्षलक्ष्मीम् ॥ 20.94 ॥

हरेण दत्तां हरिणाऽपि बाणः स्थिरीकृतामप्रतिघामभीतिम् ।
तनुत्रयन् वर्जितलेखवैरः शमान्वितामास्थित शम्भुसेवाम् ॥ 20.95 ॥

यथार्थनामानमथानिरुद्धं कृत्वा सभार्यं कृतकृत्यचेताः ।
सबन्धुसैन्यः सविशेषदृश्यां प्रत्याययौ विश्वपतिः पुरीं स्वाम् ॥ 20.96 ॥

देवाः सहस्रनयनं दनुजेन्द्रमन्ये
 निर्धूतमानमनघेन निशामयन्तः।
 कूपोदकप्रभवकूर्मनयेन जातां
 अस्वामिकप्रभुपरिग्रहबुद्धिमौज्झन् ॥ 20.97 ॥

नीतस्त्रिलोकपतिना निजराजधानीं
 भूयः प्रजात इव पौरजनैः प्रतीतः।
 दैत्येश्वरस्य सुतया सहितः स रेमे
 रागाधिको रतिपतेरनघः कुमारः ॥ 20.98 ॥

अथ तमुषासहायमुपयातमुपायनवान्
 जनपदपत्तनप्रभृतिकादुपगम्य जनः।
 उपचरति स्म सम्यगुपपन्नधृतिर्बहुधा
 यदुनगरे विवाहविजयोत्सवयन्त्रितधीः ॥ 20.99 ॥

॥ इति श्रीकवितार्किकसिंहस्य सर्वतन्त्रस्वतन्त्रस्य
 श्रीमद्वेङ्कटनाथस्य वेदान्ताचार्यस्य कृतिषु
 यादवाभ्युदये महाकाव्ये विंशः सर्गः ॥
 कवितार्किकसिंहाय कल्याणगुणशालिने।
 श्रीमते वेङ्कटेशाय वेदान्तगुरवे नमः ॥